

Hrvat. Športskomed. Vjesn. 2019; 34:45-46

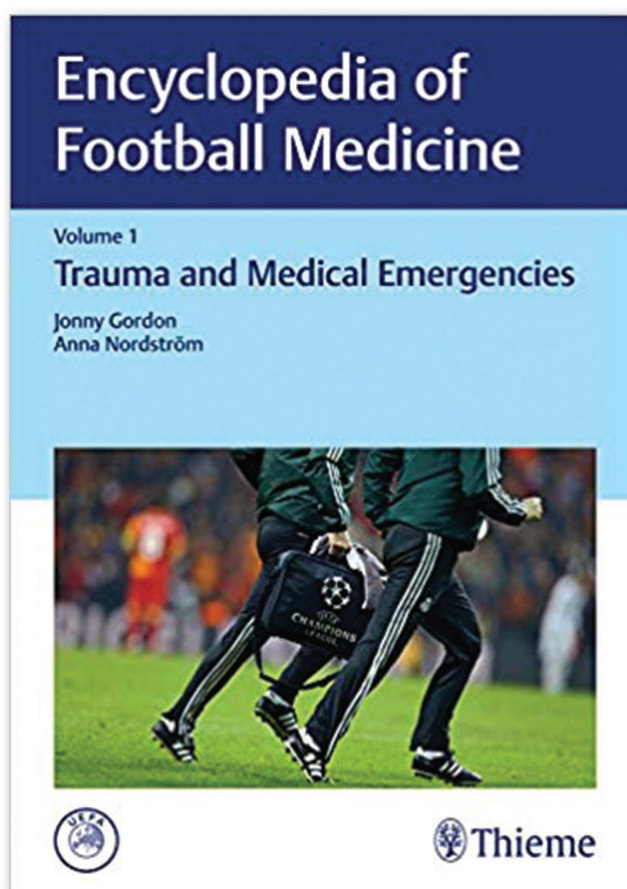
PRIKAZ KNJIGE – BOOK REVIEW

ENCYCLOPEDIA OF FOOTBALL MEDICINE

Vol. 1 – TRAUMA AND MEDICAL EMERGENCIES

Thieme Publishers New York/Stuttgart. 2017.

Autori: Jonny Gordon
Anna Nordström

Ova knjiga predstavlja prvi volumen od sveukupno tri. Sva tri udžbenika služe za literaturu edukacijskog programa koje organizira UEFA za liječnike koji rade u nogometu (UEFA Football Doctor Education Programme). Također, u skladu s njima postoje 3 tečaja tj. nivoa nakon kojih se stječe licenca UEFA liječnika.

Knjiga „Volume 1: Trauma and Medical Emergencies“ je napisana na engleskom jeziku i sastoji od 6 poglavlja na 83 stranice. Knjiga obuhvaća sva hitna stanja koja se mogu

dogoditi za vrijeme nogometne utakmice i postupke koji se trebaju upotrijebiti za zbrinjavanje unesrećene osobe.

Poglavlje 1. obrađuje postupke procjene stanja ozlijeđenog igrača. Opisi procjene svijesti, dišnog puta, oslobađanje dišnog puta, upotreba „airway“-a, laringealne maske, pregled vratne kralježnice i imobilizacija u slučaju ozljede. Ukoliko je pacijent poremećene svijesti način upotrebe Glasgow Coma Scale.

Poglavlje 2. U ovom poglavlju autor opisuje postupke kod srčanog zastoja i gušenja. Pri srčanom zastoju se opisuju osnovni postupci oživljavanja (od engl. Basic Life Support - BLS) i upotreba automatskog vanjskog defibrilatora (od engl. Automated External Defibrillation - AED). Manji dio poglavlja daje osvrt i shemu postupaka naprednih mjera oživljavanja (od engl. Advanced Life Support - ALS) te postupke pri gušenju.

Poglavlje 3. opisuje postupke kod anafilaksije, astme, epileptičkih napada i hitna stanja kod osoba koje boluju od dijabetesa. Poglavlje sadrži pregledne algoritme za anafilaksiju i epileptičke napade. Za ostala stanja su kratko opisani samo osnovni postupci.

Poglavlje 4. opisuje hitna traumatološka stanja. Obrađuje ozljede kralježnice, traumu glave i lica, traumu prsnog koša, trbuha, zdjelice i udova. Opširnije poglavlje s detaljno razrađenim algoritmima i postupcima kod sumnje na ozljedu kralježnice. Postupci su vjerno prikazani ilustracijama. Za svaki dio tijela opisana je anatomija s važnim dijelovima teksta označenim u različitim bojama. Kraj poglavlja sadrži prikaz raznih obrazaca za što točniju procjenu ozljeda koji se upotrebljavaju u sportu.

Poglavlje 5. opisuje lijekove i njihove doze koje se mogu koristiti za analgeziju i anesteziju kod raznih bolnih stanja. Poglavlje sadrži i dio o zbrinjavanju rana na različitim mjestima na tijelu. Kratki dio o opremi koju je korisno imati u liječničkoj torbi za navedene situacije.

Poglavlje 6. obrađuje ozljede glave. Detaljni opisi potresa mozga sa uključenim simptomima i znakovima potresa, uzrocima i mehanizmima potresa. Sadrži procjenu i zbrinjavanje osoba s potresom mozga te moguće

komplikacije navedene ozljede. Korisni savjeti za postupke pri zbrinjavanju igrača s potresom mozga.

ZAKLJUČAK

Ova knjiga se temelji na smjernicama European Resuscitation Council-a, čije se smjernice i postupci savladavaju na tečajevima BLS-a i ALS-a. Za liječnike koji su polagali navedene tečajeve kao autor ovog teksta, ova knjiga predstavlja jedno korisno ponavljanje naučenih smjernica. Za liječnike koji rade u nogometu i općenito

u sportu, a nisu polagali spomenute tečajeve predstavlja literaturu s vrijednim informacijama i smjernicama za većinu situacija u kojima se mogu naći radeći na nogometnim terenima od kojih neke mogu biti i životno ugrožavajuće. Ilustracije u knjizi vjerno prikazuju sve situacije i prate opisane postupke koje je mnogo lakše vizualizirati uz njihovo prisustvo. Sadrži i obrasce skorova koji se mogu koristiti za procjenu pojedinih stanja u sportskoj medicini.

Knjiga predstavlja kvalitetan edukacijski materijal za medicinsko osoblje koje radi u nogometu i drugim sportovima.

Goran Vrgoč